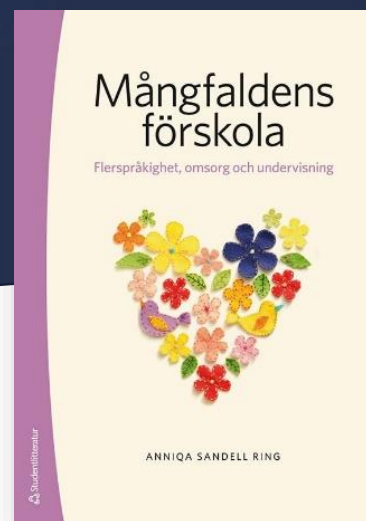

Förskolan i fokus

BOKCIRKEL

Mångfaldens förskola 5

Kommunikativ kompetens i ett andraspråksperspektiv

Litteratur: *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring, kap 12

Omfattning: Vi rekommenderar att man planera in 3 bokcirkelstillfällen med för- och efterarbete.

Genomförande: Genomförs på den egna förskolan under ledning av en pedagogisk ledare.

Arbetsätt: Kollegialt lärande där ni reflekterar kring teorin utifrån avsnitt i boken samt genomför "uppdrag" i er egen praktik.

Bokcirkeln utgår från boken *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring. Varje deltagare bör ha tillgång till en bok att kunna läsa i lugn och ro. Förskolan ansvarar själv för att tillhandahålla böcker. Ibland finns det också filmer från Förskolan i fokus som kan förtydliga innehållet.

Använd även Norrtälje kommuns stödmaterial [Flera språk i förskolan](#) som referensmaterial.

Inför varje tillfälle läser alla deltagare ett avsnitt av boken. Varje deltagare utför även ett uppdrag i sin barngrupp. Det kan handla om att observera, dokumentera eller förändra. Vi rekommenderar att man avsätter minst 2 timmar till varje bokcirkelträff. Deltagarna kommer även behöva lägga ca 30 min - 1 timmes förberedelser inför varje tillfälle. Lagom stora grupper är 4 – 6 deltagare.

Förskolan i fokus

E-post: forskolanifokus@norrtalje.se

Hemsida: norrtalje.se/forskolanifokus

Tillfälle 1

Att göra innan

Läs delar av kapitel 12:

- Kommunikativ kompetens i ett andraspråksperspektiv, s 237-250

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift:

Planera för en Språk- och kunskapsutvecklande undervisningssituation i din barngrupp. Utgå från det som är aktuellt hos er just nu.

Välj ut ord att fokusera på och lyfta fram, ta utgångspunkt i de olika perspektiven på sid 245

Ordförrådsutveckling

”Ordförrådet spelar en central roll för meningsskapande i skolans alla ämnen och anses vara en av de viktigaste faktorerna för skolframgång. Att ha ett stort ordförråd är mycket viktigt för språkförståelsen.”

Frågor att reflektera tillsammans kring:

- Det sägs att den vanligaste orsaken till begränsat ordförråd tycks vara bristande exponering för andraspråket. Största chansen för att kompensera för ett begränsat ordförråd är i förskolan eller första åren av grundskolan. Hur kan förskolans pedagoger bli mer medvetna om hur de kan stötta utökande av barns ordförråd. På vilket sätt skulle ni i ert arbetslag utveckla ett systematiskt sätt att medvetet öka barns ordförråd?
- Förskolan bör, så långt det är möjligt prioritera, ord och begrepp som tar sin utgångspunkt i barns förstaspråk och svenska parallellt. Hur kan ni som pedagoger göra det?

Uppföljning av uppgift:

- Dela med er av de planeringar ni gjort och de ord ni valt ut. Utveckla tillsammans era planeringar och ta hjälp av varandras tankar. Ställ nyfikna och utvecklande frågor till varandra.
- Hur kan ni ge barnen möjlighet att använda sig av olika uttrycksformer?
- Hur kan ni fånga upp/observera och dokumentera det språkliga nuläget i barngruppen för att senare kunna se effekten av er planerade undervisning?

Uppgift till nästa gång:

- Genomför det ni har planerat. Skriv ner dina reflektioner

Tillfälle 2

Att göra innan

Läs delar av kapitel 12:

- Kommunikativ kompetens i ett andraspråksperspektiv, s 250-264

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift:

Genomför det ni har planerat. Skriv ner dina reflektioner. Reflektera tillsammans med barnen utifrån dokumentationen, uppmuntra barnens eget språkliga utflöde.

Ordförråd i plural

"Flerspråkiga barn behöver ha dubbel uppsättning av vardagsspråk i båda/alla språken; för varje företeelse måste de lära sig två ord."

Frågor att reflektera tillsammans kring

- Författaren problematiserar kring effekterna för flerspråkiga barn, av en förskolemiljö med uteslutande okodat material. Hur ser er miljö ut idag utifrån perspektivet kodat/okodat material? Hur har tankarna varit? Har era/dina tankar förändrats utifrån texten? Hur kan ni skapa förutsättningar för barn med flera språk att utveckla ett rikt vardagsspråk på andraspråket?
- Murbruksord är ett begrepp som används i boken. Påbörja eller skapa tillsammans en Språk- och begreppskarta. Välj om ni utgår från någon av de tidigare planerade undervisningssituationerna eller om ni skapar en karta utifrån ett projekt som pågår i någon av era barngrupper. Hur kan ni använda en Språk- och begreppskarta i er undervisning framåt?

Uppföljning av uppgift från förra gången

Dela med er a era dokumentationer och reflektioner från er genomförda undervisningssituation med fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

- Hur gick det? Vad blev som planerat? På vilka sätt fick du tänka om?
- Vilka ord att fokusera på tillkom under undervisningen?
- Reflektera kring reflektionsstunden tillsammans med barnen, vilka ytterligare effekter kunde ni se ur ett språk- och kunskapsutvecklande perspektiv.

Uppgift till nästa gång:

Filma ett samtal som du har tillsammans med ett eller flera barn som har svenska som andraspråk. Det kan vara ett spontant eller planerat samtal. Titta på filmen och gör egna reflektioner:

- Vilka är barnets språkliga förmågor? Ta utgångspunkt i texten du läst för att få syn på barnets styrkor och utvecklingsområden ur ett grammatiskt perspektiv. Ex, vilka verb använder barnet? Hur används verben? Använder barnet prepositioner? Hur? osv
- Hur gör du för att stötta och stretcha barnets/barnens språk? Vad kunde du gjort annorlunda?

Tillfälle 3

Att göra innan

Läs delar av kapitel 12:

- Kommunikativ kompetens i ett andraspråksperspektiv, s 264-288

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift:

Filma ett samtal som du har tillsammans med ett eller flera barn som har svenska som andraspråk. Det kan vara ett spontant eller planerat samtal. Titta på filmen och gör egna reflektioner:

- Vilka är barnets språkliga förmågor? Ta utgångspunkt i texten du läst för att få syn på barnets styrkor och utvecklingsområden ur ett grammatiskt perspektiv. Ex, vilka verb använder barnet? Hur används verben? Använder barnet prepositioner? Hur? osv
- Hur gör du för att stötta och stretcha barnets/barnens språk? Vad kunde du gjort annorlunda?

Grammatik i ett andraspråksperspektiv

”Det är i omsorgen, undervisningen och i alla möjliga andra situationer och sammanhang under en dag i förskolan som förskolepersonalen genom sin exceptionellt medvetna språkanvändning och kunskap om hur miljön utformas bäst, kan stötta barnen i deras språkanvändning.”

Frågor att reflektera tillsammans kring

- Pragmatisk kompetens handlar om, förmågan att anpassa språket i förhållande till syftet och förmågan att använda rätt kommunikation i förhållande till sammanhanget. Vad kan det konkret handla om för olika sammanhang och syften för barn i din barngrupp och hur skulle du/ni kunna medvetet stötta barnens pragmatiska kompetens?
- Sammantaget efter tre bokcirkelträffar, att ha läst kapitel 12 och genomfört uppgifterna, diskutera utifrån följande
 - Det här ska jag börja med...
 - Det här ska jag fortsätta med...
 - Det här ska jag sluta med...
 - Det här vill jag veta/lära mer om...
 - Det här håller jag inte med om/känner jag mig tveksam till...

Uppföljning av uppgift från förra gången

- Dela med er av uppgiften och era reflektioner. Titta gärna tillsammans på en kort del av filmen, ser ni samma saker? Våga vara nyfiken och ställa frågor som utvecklar och fördjupar tankarna.

Efter genomförd bokcirkel

För att vi som skapat detta upplägg för bokcirkel ska få feedback på hur det används samt vad som fungerar bra eller behöver utvecklas, ber vi dig som varit bokcirkelledare att svara på några frågor. Du hittar dem via länken eller QR-koden nedan.

Tack för ert deltagande!

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=HQKzMa0A8U2y7j7KfEmH7R0tCQ3LldFGpwGZIUxF8ZIURDU2TE85QjJaTUwxSEhNNik0TVExU0hJRC4u>

